

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION DE 1936-1937.	N° 358 SÉANCE du 8 Juin 1937	VERGADERING van 8 Juni 1937	ZITTINGSSJAAR 1936-1937.

PROPOSITION DE LOI

portant création de la « Caisse Autonome de Prévoyance et de Survie » du Personnel de l'Instruction Publique.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les lois tendant à la prolongation de la scolarité auront pour corollaire la création de nombreux emplois de professeurs et d'instituteurs. La politique suivie par le Gouvernement dans le but de coordonner les lois de l'enseignement et d'appliquer un régime unique aux intéressés aura pour conséquence d'appeler au bénéfice des lois de pensions de nouvelles catégories d'agents, notamment le personnel de l'enseignement gardien et de l'enseignement technique libre. En un mot, l'extension de l'enseignement et des bénéficiaires de traitements ou subsides à charge du Trésor augmentera considérablement l'effectif susceptible d'être affilié au nouvel organisme.

Cette institution, considérée comme un établissement public sera placé sous le patronage de l'Etat.

Seront placés à la tête de la Caisse autonome de Prévoyance et de Survie les fonctionnaires et agents ainsi que les membres du personnel administratif et enseignant des établissements d'enseignement rattachant au Ministère de l'Instruction Publique.

L'avoir de la Caisse dissoute des Veuves et des Orphelins des professeurs et instituteurs communaux, celui des Caisses également dissoutes des Ministères de l'Instruction Publique et de l'Intérieur seront restitués et versés à la Caisse autonome de Prévoyance et de Survie.

Sans risque d'exagération, on peut estimer que la valeur nominale du portefeuille des caisses dissoutes précitées jointe à l'avoir éventuel en numéraire, dépasserait à ce jour le demi-milliard et que les revenus de ce patrimoine compenseraient sensiblement la charge des pensions des veuves et des orphelins.

C'est-à-dire que le taux de la retenue actuelle de 6 %, pourrait non seulement être ramené à un taux moins lourd pour des traitements dévalués mais aussi

WETSONTWERP

tot oprichting van de « Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas » van het Openbaar Onderwijs personeel.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Tengevolge van de wetten tot verlenging van den leerplicht, zullen er talrijke betrekkingen van leeraar en onderwijzer bijkomen. De politiek welke de Regeering volgt met het doel de onderwijswetten samen te schakelen en eenzelfde regeling op de belanghebbenden toe te passen, zal voor gevolg hebben dat nieuwe categorieën van beambten, namelijk het personeel van het Froebelonderwijs en van het vrij vakkonderwijs van de pensioenwetten zullen genieten. Kortom, de uitbreiding van het onderwijs en de toeneming van het aantal wedde- of toelagentrekenden ten bezware van de Schatkist, zal het aantal van dezen die bij het nieuw organisme kunnen aangesloten worden in aanzienlijke mate doen toenemen.

Deze instelling welke als een openbare instelling zal beschouwd worden, zal onder de bescherming van den Staat geplaatst worden.

Aan het hoofd van de Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas zullen ambtenaren en beambten worden geplaatst, alsmede leden van het bestuurs- en onderwijszend personeel van de onderwijsinrichtingen afhangende van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

Het vermogen van de ontbonden weduwen- en weezenskas van de gemeenteleeraars en gemeenteonderwijzers, ook dit van de ontbonden kassen van de Ministeries van Openbaar Onderwijs en van Binnenlandsche Zaken, zullen teruggegeven en gestort worden in de Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas.

Zonder gevaar van overdrijving, mag men zeggen dat de nominale waarde van de portefeuille van hogerbedoelde kassen, gevoegd bij het eventueel vermogen in geld, voor het oogenblik meer dan een half milliard bedraagt en dat de rente van dit vermogen ruimschoots opwegen zal tegen den last van de weduwen- en weezenzpensioenen.

Zulks wil zeggen dat het bedrag van de huidige afhonding van 6 t. h. niet alleen voor de verlaagde wedden zou kunnen teruggebracht worden tot een

être partiellement affecté à l'allègement des charges inhérentes à la fonction de professeur ou d'instituteur, telles que la responsabilité civile, la réduction du traitement d'attente en cas de disponibilité pour maladie, la constitution d'un fonds d'épargne en vue de l'acquisition d'une maison d'habitation, d'un fonds de perfectionnement en vue de la livraison des ouvrages pédagogiques indispensables à l'augmentation du bagage littéraire, artistique ou pédagogique des membres du corps enseignant.

Certains départements ou établissements publics n'accordent-ils pas des avantages spéciaux à leurs agents ? Pensions plus élevées à la Ville de Bruxelles et à la Société Nationale des Chemins de Fer, prêts à des taux avantageux aux employés de la Caisse générale de Pension et de Retraite. Ceci à titre d'exemples.

Il serait d'ailleurs à la fois injuste et imprudent de soumettre à une règle unique, inflexible, les moindres détails d'organisation des Caisses ; il faudra consulter avec soin tous les faits spécialement relatifs à chaque catégorie de fonctionnaires, afin de juger, d'après l'expérience, quelles seront les dépenses des caisses, lorsque ces dépenses auront atteint leur taux normal, et afin d'assurer d'une manière permanente le service des pensions, en évitant, soit de trop grever le présent au profit de l'avenir, soit de tomber dans un excès contraire.

Une caractéristique propre au corps enseignant réside dans le fait que l'élément féminin est aussi nombreux que l'élément masculin.

Des versements importants effectués par les institutrices célibataires et mariées, le sont à fond perdu.

Ces dernières ont été particulièrement lésées par l'arrêté du 12 mars 1936 lequel a subordonné le droit civil de la pension des orphelins de mère à la condition que le père soit décédé. Mesure non seulement contraire aux anciens statuts mais humiliante, injuste et surtout inhumaine.

Principes juridiques servant de base à l'octroi des pensions des veuves et des orphelins.

OBLIGATIONS DE L'ETAT.

Les fonctionnaires et agents de l'Etat et par assimilation les professeurs et instituteurs communaux, les instituteurs réunissant les conditions voulues, des écoles adoptées, adoptables et normales provinciales ou libres agréées peuvent recevoir gratuitement une pension de retraite dans leurs vieux jours.

La pension personnelle est donc gratuite.

Elle ne peut se confondre avec la pension de la veuve et des orphelins, laquelle est constituée au moyen de retenues obligatoires, effectuées sur le traitement.

geringer bedrag, maar gedeeltelijk ook zou kunnen gebruikt worden voor de verlichting van de lasten welke verband houden met de betrekking van leeraar of onderwijzer, zoo de burgerlijke verantwoordelijkheid, de verlaging van het wachtgeld ingeval van terbeschikkingstelling wegens ziekte, de vorming van een spaarfonds met het oog op den aankoop van een woning, van een aanvullingsfonds met het oog op de aanschaffing van opvoedkundige werken welke onmisbaar zijn om de letterkundige, artistieke of opvoedkundige bekwaamheid van de leden van het onderwijserskorps te vergroten.

Verleenen sommige departementen of openbare instellingen geen bijzondere voordeelen aan hun personeel ? Hooger pensioenen bij de stad Brussel en de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, leningen tegen voordeelige rente voor de bedienden van de algemeene Spaar- en Lijfsrentekas... Wij noemen slechts enige voorbeelden.

Trouwens, het ware even onrechtvaardig als onvoorzichtig de inrichting van de Kassen tot in de minste bijzonderheden aan een enigen, onbuigzaam regel te onderwerpen : men zal met zorg al de feiten welke elke categorie ambtenaren in het bijzonder betreffen om, volgens de ervaring, te oordeelen welke de uitgaven van de Kassen zijn zullen, wanneer deze uitgaven hun normaal peil zullen bereikt hebben en ten einde den dienst der pensioenen op bestendige wijze te verzekeren door hetzij het heden al te zwaar ten bate van de toekomst te belasten, hetzij in het ander uiterste te vallen.

Een bijzonder kenmerk van het onderwijsend korps is dat het vrouwelijk element zoo sterk is als het mannelijk element.

Belangrijke slottingen werden door de ongehuwde en gehuwde onderwijzeressen gedaan met afgestaan kapitaal.

Vooral deze laatsten werden benadeeld door het Besluit van 12 Maart 1936, waarbij het burgerlijk recht op het pensioen van de moederloze wezen afhankelijk gemaakt werd van de voorwaarde dat de vader overleden zij. Deze maatregel gaat niet alleen in tegen de vroegere statuten, maar is, bovendien, vernedrend, onrechtvaardig en vooral onmenselijk.

Rechtsbeginselen welche ten grondslag liggen aan de verleening van de weduwen- en weezenpensioenen.

VERPLICHTINGEN VAN DEN STAAT.

De ambtenaren en beambten van den Staat en, bij gelijkstelling, de gemeenteambtenaars en gemeente-onderwijzers, de onderwijzers van de aangenomen, aanneembare, provinciale of erkende vrije normalscholen die de gestelde voorwaarden vervullen, kunnen in hun ouden dag kosteloos een ouderdomspensioen bekomen.

Het persoonlijk pensioen is dus kosteloos.

Het mag niet verward worden met het pensioen van de weduwe en van de wezen, dat gevormd wordt door middel van verplichte afhoudingen op de wedde.

En conséquence, sous le régime actuel, la première est une *faveur*, tandis que la seconde est un *droit*. La pension des veuves et des orphelins constitue une véritable créance vis-à-vis de la « Caisse » ou de l'organisme institué à cet effet et jamais vis-à-vis du Trésor.

En prenant l'arrêté du 27 décembre 1935, qui, en décrétant que l'Etat assumera le paiement des pensions des Veuves et des Orphelins, il semble bien que le législateur ait permis un abus administratif.

Un gouvernement peu soucieux de respecter les engagements d'un gouvernement antérieur, ou même par un simple souci d'équilibre budgétaire, pourrait en arriver à devoir refuser une pension acquise à titre onéreux d'après des règles ne s'inspirant pas toujours de l'équité et imposées aux assujettis en vertu de l'imperium de l'Etat.

Dès maintenant, nous ne sommes pas certains que, présentée à nouveau devant le Parlement, l'expérience de la confiscation des quelques centaines de millions des Caisse des Veuves et des Orphelins obtiendrait un nouvelle approbation.

J. SINDIC.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Il est institué, sous les garanties de l'Etat, une « Caisse autonome de Prévoyance et de Survie » des fonctionnaires et agents ainsi que des membres du personnel administratif et enseignant des établissements d'instruction ressortissant du Ministère de l'Instruction publique.

Art. 2.

Le solde actif net des caisses auxquelles sont affiliées les personnes désignées à l'article premier, est transféré à la Caisse autonome de Prévoyance et de Survie.

Ce transfert comprend :

1° Les valeurs du portefeuille confiées au fonds d'amortissement de la dette publique en vertu de l'arrêté royal du 27 décembre 1935;

2° L'avoir en numéraire;

3° Le revenu des valeurs et le profit de l'encaissement des obligations amorties.

Art. 3.

Sont attribués à la Caisse autonome de Prévoyance et de Survie, à l'exclusion de toute autre, les recettes, dons, legs ou recouvrements quelconques encaissés par l'Etat ou par un de ses ayants-droit à la condition qu'ils aient été effectués dans le but d'avantagez la dite Caisse.

Bijgevolg, is het eerste, onder het huidig stelsel, een *gunst*, terwijl het tweede een *recht* is.

Het pensioen van de weduwen en weezen is een ware schuldyordering tegenover de « kas » of het organisme dat met dit doel ingesteld werd en nooit tegenover de Schatkist.

Met het besluit van 27 December 1935, waarbij aan den Staat de betaling van de pensioenen der weduwen en weezen opgelegd werd, heeft de wetgever blijkbaar een administratieve misslag begaan.

Een Regeering welke zich weinig gelegen laat aan de verbintenissen van een vorige Regeering of welke alleen het evenwicht van de Begrooting op het oog heeft, zou een pensioen moeten weigeren, dat onder bezwarende voorwaarden verworven werd, volgens regelen welke niet steeds op billijkheid berusten en aan de pensioentrekkenden opgelegd werden krachtens het imperium van den Staat.

Wij zijn er niet zeker van dat, mocht de beslaglegging op de enige honderden miljoenen van de weduwen- en weezenkassen nogmaals voor Parlement komen, opnieuw zou aangenomen worden.

J. SINDIC.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Onder den waarborg van den Staat, wordt een « Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas » opgericht, ten dienste van de ambtenaren en beambten, alsmede het bestuurlijk en onderwijzend personeel der onderwijsinrichtingen die van het Ministerie van Openbaar Onderwijs afhangen.

Art. 2.

Het netto batig saldo van de Kassen waarbij de in het eerste artikel aangeduide personen zijn aangesloten, wordt overgemaakt aan de « Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas ».

Die overdracht omvat :

1° De krachtens het Koninklijk besluit van 27 December 1935 aan het Delgingsfonds der Openbare Schuld toevertrouwde portefeuillewaarden;

2° Het bezit in baargeld;

3° Het inkomen van de waarden en de opbrengst van de inning der afgeloste obligaties..

Art. 3.

Aan de Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas worden, bij uitsluiting van alle andere inkomsten, toegekend : de ontvangsten, giften, legaten of om 't even welke door den Staat of door een zijner rechthebbenden geïnde invorderingen, mits zij werden aangewend met het doel gezegde kas te bevoordeelen.

Art. 4.

La Caisse autonome de Prévoyance et de Survie est autorisée à créer des comptes de dépôt, des caisses de prêts, de prévoyance et d'assurance, au profit exclusif de ses affiliés. Il est tenu une comptabilité spéciale de chacun de ces organismes.

Art. 5.

Les fonds de la Caisse autonome de Prévoyance et de Survie devront servir à l'intérêt général de ses membres, suivant les modalités désignées à l'article 3.

En aucun cas, ils ne pourront être détournés de cette destination assignée par la présente loi. Ils restent la propriété intégrale des affiliés.

Art. 6.

Un arrêté royal déterminera les modalités de gestion et d'administration de la Caisse autonome de Prévoyance et de Survie, sans toutefois pouvoir être en contradiction avec les articles de la présente loi.

Art. 4.

De Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas is er toe gemachtigd Depositorekeningen, Leenings- Voorzorgs- en Verzekeringskassen op te richten; uitsluitend voor haar aangeslotenen. Van elk dezer inrichtingen, wordt een bijzondere comptabiliteit gehouden.

Art. 5.

De fondsen van de Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas moeten strekken tot het algemeen belang van hare leden, naar luid van de in artikel 3 bepaalde modaliteiten.

In geen geval, mogen zij van die bestemming worden afgewend. Zij blijven het algemeen bezit van de aangeslotenen uitmaken.

Art. 6.

De modaliteiten van beheer en bestuur van de Zelfstandige Voorzorgs- en Overlevingskas worden bij Koninklijk besluit bepaald, zonder dat deze echter tegen de bepalingen van onderhavige wet mogen indruischen.

J. SINDIC,
E. MISSIAEN,
A. D'HAESE,
A. FASBENDER.